

L14 Mikanda ya 1 BAKONZI --BOMOYI YA SALOMO

Liteya 1. Adonia asalaka botomboki, Salomo azwaka bokonzi sima ya Davidi.

1 Bakonzi 1 : 5-53

Lolendo ememaka makambo mingi ya mabe. Batoli ya bakolo 13 : 10

Liteya 2. Salomo asengaka Nzambe apes aye mayele ya kokamba malamumu. 1 Bakonzi 3 : 1-15, 2 Basango 1 : 7-13

Tosenga Nzambe makambo oyo ekopesa Ye esengo. 1 Yoane 5 :14, Yakobo 1 :5

Liteya 3

Nzambe apesaka Salomo mayele ya kokata makambo ya pasi. 1 Bakonzi 3 :16-28

Toluka pe tolanda mayele ya Nzambe. 1 Korinto 2 :5

Liteya 4. Nzambe apesaka Salomo bomengo na makasi na mayele ya koleka. 1 Bakonzi 4 :1-34, 2 Basango 1 :14-17, 2 Basango 9 :11-28, Intro ya Mokanda ya Batoli ya Bakolo.

Tomipesa na Nzambe. Akolongisa biso. Banzembo 37 :5

Liteya 5. Salomo akomaka mayele na ye na mokanda po na biso. Mokanda ya Batoli ya Bakolo.

Tosala makasi na nionso oyo Nzambe akopesa biso tosala. Batoli ya Bakolo 10 :4, 12 :11, 12 :11, 12 :24, 13 :4, 13 :11, 14 :23, 19 :24, 20 :4, 22 :13, 24 :30-34, 26 :13-16, 28 :19.

Liteya 6. Salomo atongaka Ndako ya Nzambe ya monene. 1 Bakonzi 5-6, 2 Basango 2-5 :1.

Tosambela Nzambe na lisanga na bandimi mosusu. Banzembo 34 :4

Liteya 7. Salomo akotisaka Sanduku ya Nzambe na Ndako ya Nzambe pe atiaka Ndako wana na maboko na Ye, ekoma ndako ya losambo ya batu ya bikolo nionso. 1 Bakonzi 8, 2 Basango 5 :2-7 :22

Tosambela Nzambe na bokasi nionso po toyebi ete Andimaka losambo ya batu ya bikolo nionso oyo ekoluka Ye. Marko 11 :17a

Liteya 8. Salomo atiaka bokonzi ya Nzambe liboso ya bokonzi na ye moko. 1 Bakonzi 7 :1-12, 2 Basango 8

Toluka bokonzi ya Nzambe liboso ya makambo mosusu nionso. Matayo 6 :33.

Liteya 9. Mokonzi ya mwasi ya ekolo Saba amonaka lokumu na mayele ya Salomo. 1 Bakonzi 10 :1-13, 2 Basango 9 :1-12

Totia motema na Nzambe. Alongisa biso lokola mokano na Ye ezali. 1 Piere 5 :6.

Liteya 10. Basi ya Salomo babalolaka ye motema pe abandaki kofukamela banzambe na bango. 1 Bakonzi 11 :1-13.

Toluka mondimi ya solo na makambo ya bolingo na libala. 2 Korinto 6 :14.

Liteya 11. Mabala na bapaganu ememelaka Salomo pasi na mawa. 1 Bakonzi 11 :14-40, Mokanda ya Moteyi.

Toluka mondimi ya solo na makambo ya bolingo na libala. 2 Korinto 6 :14 lisusu.

Liteya 12. Salomo akufaka. Bomoyi ya Salomo ezalaki kolakisa biso nini ? 1 Bakonzi 11 :41-43, 2 Basango 9 :29-31, Mikanda ya Batoli ya Bakolo, Kitoko na Moteyi.

Tolanda kaka Nzambe. Batu mosusu babenda biso te na kotikaka nzela ya Nzambe. Yoane 8 :31.

Liteya 13. Roboam aboyaka toli ya mpaka, ebongo bokonzi ekabwanaka. 1 Bakonzi 12, 2 Basango 10.

Toluka toli ya batu ya mayele na ya bonzambe. Toyka toli nionso ya pamba-pamba te. Batoli ya Bakolo 1 :5.

Kolakisa/koteya mikanda ya masolo ya makambo eleka na poésie.

LITEYA 1

Adonia asalaka botomboki, Salomo azwaka ebonga ya bokonzi sima na Davidi (1 Bakonzi 1 :5-53)

I. Kosalisa molakisi abongama

Tina : Kokima lolendo po ememaka makambo mingi ya mabe.

Verset ya Kokanisa : Batoli ya Bakolo 13 :10

Lolendo, mosala na yango kaka koluka makelele.

Banzembo (Tala maloba na suka ya mokanda oyo : O LOKUTA (LOLENDU) TIKI ; NA KOYA EPAYI YA NZAMBE NA LOLENDU TE

II. Revision

Tango tobandi mokanda ya 1 Bakonzi, mokonzi Davidi anuni. Azali pembeni ya suka ya motema na ye.

III. Kolakisa liteya oyo na bana**Ebandeli ya liteya**

Mbala mingi na kati ya libota, papa na mama bakoki kopesa ndambu ya bozwi na mwana moko-moko. Kasi soki papa azali mokonzi, akopesa bokonzi wana na mwana moko kaka. Ekoki kozala mwana oyo abotama liboso to mwana oyo ye moko aponi to oyo Nzambe aponi.

Mwana wana akozala mokonzi na sima ya papa.

Mokonzi Davidi azalakana bana mibali ebele kasi ayebisaka bango liboso ete sima na ye, Salomo mutu akozwa bokonzi.

Salomo akozala mokonzi.

Liteya ya Biblia (Bokundoli) na eteni ya 5 :

1.A. Mwana ya Davidi, Adonia asalaki botomboki po akoma mokonzi. 1 Bakonzi 1 :5-10

Tangela bana :

5-6 Adonia ...asombaka bapusupusu na bapunda ...azwaka basoda tuku mitano oyo bazalaki kotambola liboso na ye. Akomaka komikumisa ete : « Ngai moto na nakozala mokonzi, »...

7 Adonia ayokanaka na mokonzi ya ba soda Yoabi ...na nganga-Nzambe Abiatate po basalisa ye ...

8 Kasi nganga-Nzambe Sidoki, mokonzi ya basoda Benaya, profete Natani ...na basoda oyo bazalaka kokengela mokonzi Davidi, bandimaka makanisi ya Adonia te.

9 Mokolo moko, Adonia asalaka feti ... Abengaka ba ndeko na ye nionso ya mibali, bana ya mokonzi Davidi, na ba mikolo nionso oyo bazalaka kosalela mokonzi ...

10 Kasi abengaka profete Natani te ... to basoda oyo bazalaka kokengela mokonzi, to ndeko na ye Salomo.

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina.

1.B. Profete Natani ayebisaka mokonzi Davidi na ndenge moko ya mayele. 1 Bakonzi 1 :11-27

Tangela bana :

11 Sikoyo, profete Natani akendaka kotuna mama na Salomo ete : « Soki oyoki te ete Adonai ...**amikomisi mokonzi ye moko ? »**

12-14 Kende noki epayi ya mokonzi Davidi, tuna ye ete ... Ndenge nini Adonai akomi mokonzi ? » Natani alobaka lisusu ete : «Tango okobanda kosolola na mokonzi, ngai pe ankoya ... »

15-16 Ebongo Batseba akendaka kotala mokonzi ... ebongo maikonzi atunaka ye ete : « Olingi nini ? »

17-18 Alobaka ete : «Mokonzi, olapaka ndayi na miso na ngai na kombo ya Nzambe ...ete mwana na ngai Salomo moto akozwa bokonzi na yo. Kasi awa tozali koloba, Adonia akomi mokonzi...

19 Asalisi feti ya monene ...

20 Sika oyo mokonzi, batu nionso ya Israel bazali kozela kaka yo po oyebisa bango mwana na yo akotikala kozwa ebonga ya bokonzi na yo.

22-24 Batsheba azalaka koloba na tango ... Natani akotaka ... Alobaka ete : « Mokonzi, yo moto olobaka ete Adonia moto akozwa ebonga ya bokonzi sima na yo ?

25 ... Sika awa, bazali kosala feti na ye, bazali pe kotiya milolo été : Bomoi ya molayi na mokonzi Adonia ! »

26-27 ... Mokonzi, ondimi makambo oyo nionso ... ?

Tuna bana

Sala ba geste

Yemba/bina

1.C. Davidi azwaka mokano ya kotiya Salomo Mokonzi noki 1 Bakonzi 1 :28-35

Tangela bana :

29-30 ... Ebongo, Davidi alobaka ete : « Batsheba, nazali kolapa na miso ya Nzambe Mokonzi ... étéete lelooyo nazali kokokisa makambo na lobaka na yo te mwana na yo Salomo akotikala kozwa bokonzi sima na ngai »

32-34 Sika oyo, Davidi abengaka Sadoki na Natani ... alobelaka bango ete : « Bino ... bo matisa mwana na ngai Salomo na likolo ya punda na ngai moko ... Sadoki na Natani bakopakola ye mafuta na motu pona kolakisa ete akomi mokonzi. Na sima, bokobeta kilelo, bokoloba na mongongo makasi ete : 'Bomoi molayi na mokonzi Salomo !' »

35 Boya kolanda ye ti awa **akoya kovanda na kiti na ngai ya bokonzi ...**

Tuna bana

Bana ba sala ba geste

Bana bayemba /babina

1.F. Batiaki Salomo Mokonzi na makelele mingi 1 Bakonzi 1 :38-40

Tangela bana :

38-39 Ebongo, Sadoki na Natani ... bamatisaka Salomo na likolo ya punda ya mokonzi Davidi ... Nganga-Nzambe Sadoki azwaka mafuta-olive oyo azwaka na ndako ya Nzambe ya ntenta, apakolaka yango Salomo na mutu. Batu babetaka kilelo, ebongo banso balobaka na mongongo makasi ete : « bomoi molayi na Mokonzi Salomo ! »

40 na sima, bango banso bazongaka na ye tii na Yerusalemi, batiaki milolo ya esengo na kobeta kilelo pe kotia makelele mingi mpenza, enigisaka mabele.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

1.G. Bato oyo balandaka Adonia baye koyeba, ebongo bakimaka 1 Bakonzi 1 :41-53**Tangila bana :**

41 Adonia na bato na ye, ...bayokaka makelele wana. Tango Yoabi ayokaka kilelo ezali kobeta, atunaki ete : « Ya nini makelele mingi wana ... ? »

42-43 ...(Moto)... ayaka kokoma... alobaka na ye été : « Mokonzi Davidi atie Salomo na kozwa bokonzi sima na ye.

44-46 Atindaka Sadoki na Natani ... na komatisa Salomo likolo ya punda na ye moko, na ... kopakola ye mafuta na motu pona kolakisa te akomi mokonzi. Na sima, bazongaka na mboka na milolo ya esengo, ebongo bato banso bazali kotia makelele ... yango wana ozali koyoka. Salomo azali mokonzi na ngonga oyo.

47-48 ... batu na ye ya mosala bakendaka koloba ete : 'Malamu Nzambe Akomisa Salomo mokonzi monene ya koleka yo, ebongo bokonzi na ye pe eleka oyo ya yo'. Sika oyo, Mokonzi Davidi asambi ... ete : « Matondo na Mokonzi Nzambe ...po Apesi moto oyo akozwa bokonzi na sima na ngai, ebongo ngai pe na moni yango na miso na ngai »

49 Sika oyo, batu banso ya Adonia bakomaki na bobangi ... bakimaki moto na moto na nzela na ye.

50 Adonia pe, kobanga ezwaki ye po na Salomo ; akendaka mbangu na ndako ya Nzambe ya ntenta ...(po na kosenga bolimbisi).

Tuna bana**Bana basala ba geste****Bana bayemba/babina****Kosilisa liteya :**

Adonia asalaka lolendo na kokanisa ete akoki kozwa bokonzi na makasi. Lolendo wana ememelaka ye soni na pasi.

Verse ya koyekola :

Batoli ya Bakolo 13 :10 Lolendo, mosala na yango se koluka makelele

Mosala (Devoir)

Bana, tokima makambo nionso ya lolendo. Pamba te, ekoki komema biso na nzela moko ya mabe.

Kobenga bana bandimela Yesu :

Kasi yo, mbala mosusu oyebi nainu Yesu te. Soki oyebi Yesu te, okozala na makasi te ya kokima masumu ndakisa lolendo to masumu mosusu. Ozali na posa na Ye apesa yo makasi, kobongola matema na yo, kopesa yo posa ya kosala bolamu.

Biso banso tozali na makambo minene na Nzambe po tosali oyo ezali kosepelisa Nzambe te. Kasi Nzambe alingi biso. Atindaka Mwana na Ye Yesu Klisto. Yesu akufaka na kuruze po na kufuta niongo ya masumu na biso. Asekwaka ne liwa. Soki obaloli motema lelo na kotia elikia epayi na Ye kaka, Akobikisa yo. Soki obengi Ye pe olakisi Ye motema na yo. Soki olingi tosalisa yo na makambo oyo, okoki kotikala na sima ya Ecodim na biso po tosambela elongo na yo.

LITEYA 2

Salomo asengaka Nzambe apesa ye mayele ya kokamba mboka malamumu (1 Bakonzi 3 :1-15, 2 Basango 1 :7-13)

I. Kosalisa molakisi na kobongama

Tina :

Tosenga na Nzambe makambo oyo epesaka Ye esengo.

Verse ya kokanisa :

Tozali na makasi ya kotelema na miso ya Nzambe po, soki tozali kosenga eloko nionso lolenge Ye Alingi, toyeba malamumu ete Ayokelaka biso. 1 Yoane 5 :14

Nzembo

NZAMBE AYOKA NA SUKA**II. Revision**

Na liteya oyo ewuti koleka, tomonaki ete mokonzi Davidi azalaka pembeni ya liwa. Davidi atikaki maloba été mwana na ye oyo akozwa bokonzi sima na ye akozala Salomo.

Kasi mwana na ye nani oyo amekaki kosimba bokonzi ? (Ee, Adonia). Tango Davidi ayokaka yango, atindaka batia Salomo mokonzi na lombango nionso. Bato balandaka Adonia bazalaka kosala feti na ye. Na tango wana, bayokaka makelele. Bato bayebisaka bango ete Davidi atie Salomo mokonzi. Bayokaka soni. Kala te, Nzambe azwaka molimo ya Davidi.

III. Kolakisa liteya oyo na bana

Kobanda liteya :

Soki omoni mvuama moko, ayebisi yo été, « senga ngai eloko nionso oyo olingi », okosenga nini ? Velo ? Moto ? Mbongo ya kosilisela kelasi nionso ? Bilamba ya kitoko ? Bilei ya malamumu ? Mbongo ? Ndako ya monene ?

Lelo oyo tozali komona ete Nzambe ayaki epayi ya Salomo na sima akomaka mokonzi. Yoka malamumu ndenge Nzambe alobaka na Salomo, ete kanisa, nini olingaki osala soki ozalaka ye.

Liteya ya Biblia (bolayi) na biteni 4

2.1. Salomo alingaki kolanda Nzambe 1 Bakonzi 3 :3-4

Tangela bana :

3 Salomo azalaka kolinga Mokonzi Nzambe mingi. Atosaka mibeko ...

4 Mokolo moko, Salomo akendaka ... pona kopesa libonza ya mbeka ...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

2.2. Salomo amonaka Nzambe na ndoto. Nzambe ayebisaka ye asenga eloko oyo alingi 1 Bakonzi 3 :5

Tangela bana :

5 Mokolo wana kaka, na butu, Mokonzi Nzambe ayaka komimonisa na ndoto epayi na ye. Atunaka ye ete : « Nini olingi na pesa yo »

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

2.3. Salomo asengaka Nzambe Apes aye mayele po akamba bato na ye malamumu 1 Bakonzi 3 :6-9

Tangela bana :

6 Salomo ayanolaka ete :

7 Nzambe Mokonzi, Nzambe na ngai, Otie ngai ... mokonzi na esika ya tata na ngai, kasi nazali mwana moke, nayebi te ndenge ya kokamba bato.

8 Yango wana Mokonzi, pesa ngai mayele oyo nazali na yango tina pona kamba bato na yo na nzela moko ya malamumu pe ya bosolo.

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

2.4. Lolenge asengelaka, epesa Nzambe esengo. Yango wana, Nzambe Apesaka yango, na biloko mosusu pe. 1 Bakonzi 3 :10-14

Tangela bana :

10 Nzambe Mokonzi Ayokaka esengo na makambo oyo Salomo asengaka.

11 Alobelaka Salomo ete : « Osengi ngai mayele ya kokamba bato na nzela ya malamumu pe bosolo. Osengi bomoyi ya mulayi te, to bomengo, to liwa ya banguna na yo.

12 Ndenge wana, Nazo pesa yo biloko oyo osengi. Nazo pesa yo mayele koleka bato nionso, ata ba oyo bazalaka liboso na yo, ata ba oyo bakoya ba sima na yo.

13 Naza pesa y ope biloko oyo osengi te, yango oyo : okozala na bomengo mingi na lokumu na bomoyi na yo nionso koleka bakonzi mosusu.

14 Ebongo, soki yo ondimeli Ngai, olandi mibeko na Ngai, ndenge tata Davidi na yo asalaka, Na kopesa yo bomoyi molayi.

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya

Nzambe apesaka Salomo makambo oyo nionso po bosenga ya Salomo epesaka Ye esengo. Esengeli na biso epesaka Nzambe esengo ? Tosengaka Ye biloko oyo epesaka Ye lokumu ?

Mosala (devoir)

Na poso oyo, kanisa nini azo senga epayi ya Nzambe. Luka osenga Ye biloko oyo ekopesa Ye esengo.

Verse ya koyekola

Tozali na mpiko ya kotelema na miso ya Nzambe po, soki tozali kosenga eloko nionso na elingeli na ye, tokoyeba malamumu ete Ayokelaka biso. 1 Yoane 5 :14

Kobenga bana baya ba Yesu

Soki nainu omoni te ete ozali mosumuki, soki nainu obongwani te pona masumu na yo, soki nainu otie motema te na Yesu Klisto, ozali nainu mwana ya Nzambe te. Bosenga ya Nzambe ezali ete olela na motema na yo ete : «Nzambe, bikisa ngai, mosumuki ». Soki ozali kobenga Ye na lolenge wana na motema na yo mobimba, Akoyoka yo, Akolimbisa yo, Akokomisa yo mwana na Ye. Soki ozali na posa été tolimbola makambo oyo koleka, tosalisa yo pona koyamba Yesu, yaka epayi na biso sima ya Ecodim.

LITEYA 3

Nzambe apesaka Salomo mayele ya kokata makambo ya pasi 1 Bakonzi 3 :16-28

I. Kosalisa molakisi abongama

Kobongisa liboso : Ozali na posa ya popi. Okoki kosala popi ya bongo-bongo (simple), kanga pe latisa yango elamba.

Tina : toluca kolanda mayele ya Nzambe.

Verse ya kokanisa : 1 Korinto 2 :5

Ndenge wana kondima na bino ezali kowuta na mayele ya batu te, kasi na ngolu ya Nzambe.

Banzembo :

NANI AZALI MAKASI ? (congolais traditionnel)

LUKA NAINO

II. Revision

- Nani akomaka mokonzi sima ya Davidi ? (Salomo)
- Nani akomaka mayele koleka bato banso mosusu ? (Salomo)
- Ndenge nini akomaka mayele lolenge wana ? (Ee, asengaka yango epayi na Nzambe). Kasi asengaka yango te pona lokumu ya ye moko.
- Na tina nini asengaka Nzambe Apesa ye mayele ? Pona kosala nini ? (Ee, po akamba bato ya Nzambe malamumu).

III. Kolakisa liteya oyo na bana**Ebandeli ya liteya**

Salomo azalaka na posa ya mayele ya Nzambe po azalaka mokonzi ya bato ya Israel. Na likambo nini y ope okoki kozala na posa ya mayele ya Nzambe ? (Molakisi-Moniteur-, apesa bana tango moke pona kopesa eyano)

Iyo, biso banso bato ya Nzambe, tozali pe na posa ya mayele ya Nzambe. Koyeba nini esengeli tosala mikolo na mokolo, kopona section nini ya kolanda tango tokokoma na école secondaire, koyeba eyano ya malamumu ya kozongisela bato, koyeba mosala nini ya koyekola, koyeba kopona baninga, koyeba nani osengeli kobala, na makambo mosusu ebele.

Liteya ya Biblia (Bokundoli na molayi-Développement-) na biteni 6 : (Molakisi azala na kobanga te pona biteni oyo 6, nionso ezali mokuse pe pasi te)

3.1. Basi mibale bayaka epayi ya Mokonzi Salomo kobundela mwana 1 Bakonzi 3 :16-22

Tangela bana :

16 Mokolo moko, basi mibale ... bayaka epayi ya Mokonzi Salomo.

17-19 Mwasi moko alobaka ete : ... lelo na butu, (mama oyo) azalaki koyeba te nde alaleli mwana na ye, ebongo mwana yango akufi.

20 Tango alamukaki na kati ya butu, azwaki mwana na ngai ...tango nazalaki kolala ...

22 Kasi mwasi wana mosusu alobaka mbangu ete : « Bongo te ! Mwana oyo ya bomoyi azali mwana na ngai, kasi oyo asili kokufa azali mwana na ye ! »

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

3.2. Motuna monene ezalaki ndenge nini ya koyeba nani mama ya mwana wana. 1 Bakonzi 3 :23

Tangela bana :

23 Ebongo mokonzi Salomo alobaka ete : « Bino nionso mibale bozali koloba ndenge moko ete : mwana ya bomoyi azali mwana na ngai, ya kokufa azali ya yo ! »

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

3.3. Salomo alobaka ete akokata mwana ne biteni mibale, akopesa moko na moko eteni na ye 1 Bakonzi 3 :24-25

Tangela bana :

24 Alobaka na bato na ye ete : « Bopesa nagi mbeli awa »

25 ebongo ye alobaka : « Bokata mwana oyo ya bomoyi na biteni mibale. Bopesa na mama moko na moko eteni moko »

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

3.4. Mwasi moko andima mkano wana, kasi mwasi mosusu aboyaka. Alobaka été, mwana akende na moninga mosusu, akufa te. 1 Bakonzi 3 :26

Tangela bana :

26 Kasi mama ya mwana oyo ya bomoyi, motema na ye etondaka na mawa po na mwana na ye. Alobaka na mokonzi ete : « Mokonzi, bolimbisi, koboma ye te ! Pasa ye na mama oyo. » Kasi mwasi mosusu : « Te, bokata ye kaka. Ndenge wana, akozala ya ngai te, ya ye pe te ».

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

3.5. Salomo apesaka mwana na mwasi oyo alobaka ete akufa te. Ayaki kososola te azalaka mama ya mwana solo na ndenge ayokelaka mwana mawa. 1 Bakonzi 3 :27

Tangela bana :

27 sika oyo, mokonzi Salomo alobaka ete : « Boboma mwana te ! Bopesa ye na mama oyo ya liboso. Ya solo, ye nde azali mama ya mwana ».

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

3.6. Bato banso bakamwaka po bayebaki ete mayele ya Nzambe ezalaka na mokonzi po na kokata makambo malamumu. 1 Bakonzi 3 :28

Tangela bana :

28 Tango bato ya Israele bayokaka ndenge mokonzi Salomo akataki likambo oyo, batosaki ye mingi, po bayebaka été Nzambe Ye moko moto apesaka ye mayele ya kokata makambo malamumu.

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya :

Mayele ya Nzambe etondaka na kati ya mokonzi Salomo po alukaka yango. Nzambe

Akoki kopesa biso mayele soki toluki Ye.

Nzembo : LUKA LIBOSO

Verse ya kokamisa : 1 Korinto 2 :5 Ndenge wana, kondima na bino ezali kowuta na mayele ya bato te, kasi na nguya ya Nzambe.

Mosala (Devoir)

Bino bana oyo bosu botie Yesu Klisto na mitema, mosala na pesi bino na poso oyo boluka ete Nzambe akamba bino na mayele na Ye na poso oyo.

Kobenga bana baya na Yesu :

Bino baye botie nainu Yesu na mitema ne bino te, makambo ya mayele okoki kosala po na kobalola motema, kolapa kolanda Yesu Klisto. Soki omi bongisi lelo oyo, tokozala na esengo ya kosolola na yo na sima ya écodim. Vanda kaka awa na bakiti oyo. Tokoyeba ete olingi oyamba Yesu. Tokosalisa yo.

LESON 4

Nzambe apesaka Salomo bomengo na nguya na mayele koleka 1 Bakonzi 4 :1-20, 5 :1-14, 2 Basango 1 :14-17, 2 Basango 9 :11-28, Ebandeli ya mokanda ya Batoli ya Bakolo.

I. Kosalisa molakisi (moniteur) abongama

Tina : Toluka Nzambe pe tomipesa na Ye. Akolongisa biso !

Verse ya kokamisa : Banzembo 37 :5

Komipesa na Nzambe Mokonzi. Tia motema se na Ye, ebongo Akosalisa yo.

Banzembo :

LUKA LIBOSO**TATA, NA LINGI YO**

Tata, na lingi Yo

Komipesa na Yo

Na lingi Yo !

II. Revision

- Ndenge nini Salomo akomaka mayele mingi ? (Asengaka yango epayi na Nzambe)
- Eloko nini lisusu Nzambe asilaka kopesa ye ? (Bomengo, lokumu, mayele koleka)
- Ndenge nini Salomo alakisaka mayele na ye na likambo ya mwana ? (Ayebaka ete mama ya solo akolinga te mwana akufa).

III. Kolakisa liteya oyo na bana

Kobanda liteya :

Nzambe alobi été soki toluki Ye liboso, Akobakisa biso biloko nionso mosusu oyo tozali na yango posa. Salomo alukaka Ye liboso na ndenge asengaka Nzambe Apes aye mayele ya kokamba batona ye malamau. Nzambe azalaka na esengo koleka, yango wana Abakisaka Salomo biloko mosusu oyo azalaka na yango posa na oyo ya koleka yango.

Liteya ya Biblia (Bokundoli/développement) na biteni 4 :

4.1. Nzambe abakisaka Salomo bomengo. 1 Bakonzi 5 :6,7 ; 2Basango 1 :15 ; 9 :13, 17, 20, 22

Tangela bana :

5 :6 Salomo azalaka na bapunda nkoto tuku na mineyi (40.000) pona bapusu-pusu na ye.

7 ... azangaka eloko moke te.

2 Basango 1 :15 Tango azalaka mokonzi, mbongo pe wolo ezalaka ebele koleka lokola mabanga ya mike na Yelusalemi ...

9 :13 Mbula nionso, Salomo azalaka kozwa bakilo ebele ya wolo,

17 Asalisaki pe kiti moko ya lokumu ya bokonzi na mino ya nzoko, angengisaka yango na wolo.

20 Bakopo ya mokonzi Salomo azalaka komelela esalemaka pe na wolo. Lokola pe basani nionso ya ndako na ye...

22 Mokonzi Salomo alekaka bakonzi ebele ya mokili na bomengo.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

4.2. Nzambe abakisaka Salomo lokumu na bokonzi monene. Apesaka ye pe kimia. 1 Bakonzi 4 :1, 20 ; 5 :1,4

Tangela bana :

4 :1 Salomo azalaka mokonzi ya mabele nionso ya Israele.

20 Batu ya Yuda na Israele bakomaka mingi penza lokola bambuma ya zemo pembeni ya mayi : bazalaka kolia pe komela malamau. Bazalaka na esengo na bomoyi na bango.

5 :1 Salomo akambaka mabele nionso, kobanda ebale ya Efrata na ngambo ya Esti ti na mokili ya Filistia na ngambo ya westi, ti na mondelu ya Ezipito na ngambo ya sudi. Bato ya bikolo oyo nionso bazalaka na maboko ya mokonzi Salomo mikolo nionso na bomoyi na ye. Bazalaka kofuta mpako na ye.

4 ... bongo azalaka kovanda na kimia na bato ya bikolo oyo ya pembeni.

5 :11 ... Lokumu na ye epanzanaka na bikolo nionso ya pembeni.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

4.3. Nzambe abakisaka Salomo mayele koleka bato nionso. 1 Bakonzi 5 :9-11

Tangela bana :

5 :9 Nzambe apesaka Salomo bwanya na mayele koleka, ndenge ya komeka yango ezali te.

10 Salomo azalaka mayele koleka bato nionso kuna na ngambo ya Esti tii na ekolo Ezipito.

11 Alekaka bato nionso na mayele ...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

4.4. Salomo akomaka batoli ya bakolo na mayele oyo Nzammbe apesaka ye. Ezali mokanda ya batoli ya bakolo na kati ya Biblia na biso. 1 Bakonzi 5 :12.

Tangela bana :

5 :12 Akomaka « Batoli ya bakolo » nkoto misato (3.000)...

13 Alobaka pona banzete ya ndenge na ndenge ... Alobaka pe pona ba niama, ba ndeke, ba niama oyo batambolaka libumu na mabele, na ba mbisi ya mayi.

14 Bakonzi nionso ya mokili mobimba bayokaka sango ya mayele ya Salomo. Batindaka bato po baya koyoka ye.

N.B : Mokanda ya Salomo akomaka na batoli ya bakolo na mayele na ye, ezali mokanda ya Batoli ya bakolo ya Biblia na biso. Ezali na lolenge ya poesie na ndenge ba hebreo bakomaka yango.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya

Salomo alukaka Nzambe. Asengaka Nzambe bomengo to lokumu te, kasi Nzambe abakisaka ye biloko oyo nionso po alukaka Nzambe.

Verse ya kokanisa :

Banzembo 37 :5 Komopesa na Nzambe Mokonzi. Tia motema epayi na Ye, ebongo Akosalisa yo.

(Molakisi, bana baloba yango mbala misato. Na sima, tia yango na miziki, koyemba mbala misato to koleka lisusu.)

Mosala (Devoir)

Bino baye boyambi Yesu Klisto liboso, bozali koluka Nzambe na motema na bino mobimba ? Mosala na pesi bino ezali ete mokolo na mokolo, bomituna motuna wana. Tia molende na koluka Ye na poso oyo.

Kobenga bana baya na Yesu :

Tokanisi Mayele. Makambo ya mayele mingi ezali koyamba Yesu Klisto, kobongola motema, kotia elikya nionso na Ye kaka. Soki nainu oyambi Yesu te, yeba ete Alingi yo mingi. Akufaka na kuruze po Nzambe akoka kolimbisa yo. O, kozela lisusu te. Ndimasumu na yo lelo oyo pe benga Ye akota na motema pe na bomoyi na yo. Soki ozali na posa ya lisalisi na makambo oyo, yaka na biso na sima ya écodim. Tokozala na esengo ya kosambela na yo elongo po oyamba Yesu Klisto.

LITEYA 5**Salomo akomaka mayele na ye na buku po na biso****Mokanda ya Batoli ya Bakolo**

(Batoli ya Bakolo 10 :4 ; 12 :11 ; 12 :24 ; 13 :11 ; 14 :23 ;19 :24 ; 20 :4 ; 22 :13 ; 24 :30-34 ; 26 :13-14)

I. Kosalisa molakisi (moniteur) abongama :

Tina : Tosala makasi pona manso oyo Nzambe akopesa biso tosala.

Verse ya kokanisa : Batoli ya Bakolo 10 :4 Kozala ya kolemba-lemba ekokumisa yo mobola, kasi komipesa na mosala ekokumisa yo mvwama.

Banzembo :

MIKANDA YA POESIE

YOKA BIBLIA

II. Revision

Tomoni ndenge Salomo asengaka Nzambe Apes aye mayele po akamba batu ya Nzambe malamumu. Nzambe Azalaka na esengo na yango, yango wana Nzambe Apesaka Salomo mayele koleka bato banso. Tomoni ete bato ya bipayi mosusu bayaka koyoka mayele na ye. Tomoni ete alobaka « Batoli ya Bakolo » mingi pe akomaka yango na buku.

III. Kolakisa liteya oyo na bana**Ebandeli ya liteya**

Mikanda oyo Salomo akomaka ezali eteni ya Biblia na biso. Moko tobengi yango « Mokanda ya Batoli ya Bakolo ». Akomaka batoli ya bakolo oyo etali makambo ebele. Kasi lelo oyo tokotala moke ya batoli ya bakolo oyo ezali kolobela BOLEMBU. Moko ya makambo alobi ezali verse na biso oyo tokokanisa lelo oyo : Batoli ya Bakolo 10 :4

Kozala bolembu ekokomisa yo mobola, kasi komipesa na mosala ekokomisa yo mozwui (mvwama).

Mokanda ya Batoli ya Bakolo ezali poesie na ndenge bat oba hebreo bakomaka yango. Kanisa ete mabala mingi, bakoloba eloko moko ya tina, ebongo bakobanda koloba yango lisusu na monoko misusu. Bongo, bakoloba eloko moko ya tina, ebongo bakobalola yango na ndenge mosusu.

Tanga mosusu, bakoloba likambo moko ya tina, ebongo bakopesa ndakisa na yango.

Liteya ya Biblia (Bokundoli/Développement) na biteni 4 :**5.1. Soki moto azali bolembu te, akokengela bilanga na ye malamumu.****Tangela bana :**

Batoli ya Bakolo 12 :11

Moto oyo asalaka bilanga azali na biloko ya kolia ebele, kasi moto oyo alekisaka tango na makanisi ya pamba-pamba, azali na mayele te.

(Soki alobi likambo moko, akoloba yango ndenge mosusu)

Batoli ya Bakolo 24 :30-31

Nazalaka kotambola na bilanga ya moto moko ya bolembu na bozoba.

Bilanga yango ezalaka na banzete ya sende na matiti mingi. Lopango ya mabanga oyo ezingaka bilanga na ye, ekweyaka.

(Aloba liloba moko, ebongo ndakisa to suka ya makambo wana).

Tuna bana**Bana basala ba geste****Bana bayemba/babina****5.2. Moto ya bolembu azali mbangu na koloba ete « Na mwa ngonga moke, na kosala.» Azali na ba tina ebele oyo ezali ete akosala te.**

Batoli ya bakolo 24 :32-34

Natalaka makambo oyo, nakanisaka moke, ebongo nazwaka mayele oyo ezoloba ete : Kende na yo na mbeto, lala na yo ; kanga maboko na yo, pema na yo.

Kasi tango ozali kolala, bobola ekoyela yo lokola moyibi, pasi ekozwa yo lokola soda.

(Aloba likambo moko ti na suka na yango)

Batoli ya Bakolo 22 :13

Moto ya bolembu avandaka na ndako

Alobaka ete : « O,o, nakobima libanda te, noki te nkoyi akokanga ngai. »

Batoli ya Bakolo 26 :13-14

Pona nini moto ya bolembu alingaka kobima na ndako te ?

Akimaka nini, ba nkoyi na kati ya balabala ?

Moto ya bolembu, mosala na ye se kobaluka baluka na mbeto : azali lokola ezipelo oyo efungwamaka pe kokangama yango moko.

Tuna bana :
Bana basala ba geste
Bana bayemba/babina

5.3. Soki moto azali na bolembu te, akomipesa na mosala.

Tangela bana :

Batoli ya Bakolo 12 :24

Komipesa na mosala ezali kokomisa moto, moto monene, kasi bolembu ekomisaka moto mowumbu.

Batoli 13 :4

Moto ya bolembu akoki kolinga eloko na lolenge nionso, kasi akozwa yango te ;
 Kasi moto oyo asalaka makasi, akozwa eloko nionso oyo alingi.

Batoli ya Bakolo 14 :23

Soki osali mosala, okomona bolamu,
 Kasi bilobela ekobakisa yo eloko te.

Tuna bana
Bana basala ba geste
Bana bayemba/babina

5.4. Moto ya bolembu azoluka ndenge ya kozwa biloko na lombango oyo asali te, kasi ekosimba te.

Batoli ya Bakolo 13 :11

Ndenge ozali kozwa bomengo na yo ezanga pasi na lombango nionso, ndenge wana pe okobungisa yango.

Batoli ya Bakolo 19 :24

Bato mosusu, bolembu elekela bango,
 Ata kotia bileyi na monoko na bango moko, bakokaka te.

Tuna bana
Bana basala ba geste
Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya

Nzambe Ye moko apesaka mokonzi Salomo mayele ya mingi. Akomaka mayele wana po biso tokoka kokoma mayele. Makambo moko ya mayele ezali kosala makasi, koboya bolembu.

Verse ya kokanisa :

Batoli ya Bakolo 10 :4

Kozala bolembu ekokomisa yo mobola, kasi komipesa na mosala ekokomisa ya mvwama.

Mosala (Devoir)

Nazali kopesa bino baklisto mosala (devoir) oyo : tosala makasi na makambo na biso nionso. Oyo ezali mayele oyo Salomo alakisi biso.

Kobenga bana baya na Yesu :

Makambo ya mayele ya koleka mayele nionso ezali koyamba Yesu Klisto lokola Mobikisi pe Mokonzi na yo. Tango Matayo akanisaka Yesu Klisto, alobaka ete : « Moto aleki Salomo aye .» Nani akoki koleka mayele ya Salomo ? Moto te, kasi kaka Yesu Klisto, Mwana Nzambe.

Salomo azalaka na nguya ya kolongola masumu ya bato te. Kasi Yesu Klisto apesaka makila na Ye mbeka epayi ya Nzambe pona kolongola masumu na biso.

Salomo asekwa na liwa te. Soki okeyi na Israele lelo oyo, okoki komona lilita na ye. Kasi Yesu azali na kati ya lilita te. Asekwa na liwa. Azali na bomoyi lelo oyo, ti libela na libela. Olingi kolanda Ye ? kotia Ye na motema ?

Benga kombo na Ye esika yo ozali. Senga Ye abikisa yo. Yebisa Ye ete otie Ye motema. Akoki kolimbisa y ope kopesa yo bomoyi ya sika.

LITEYA 6**Salomo atongaka ndako ya Nzambe ya monene**

2 Basango 2-5 :1

(Molakisi, Keba ! Lisolo oyo emonani mbala mibale na kati ya Biblia. Ezali lisusu na 1 Bakonzi 5-6. Tolandi 2 Basango po ezali kolimbola koleka.)

I. Kosalisa Molakisi abongama

Tina : Tosambela Nzambe elongo na bandimi mosusu.

Verse ya kokanisa : Banzembo 34 :4 « Tosangana biso banso, topesa MokonziNzambe lokumu. Tokumisa kombo na Ye.**Nzembo : KUMISA KOMBO YA YESU****II. Revision**

Tomoni ndenge Nzambe Apesaka Salomo mayele. Lelo oyo tokomona ndenge nini Salomo asalelaka mayele wana-kozwa mokano pe kotonga ndako ya monene ya kitoko makasi pona losambo.

III. Kolakisa liteya oyo na bana**Ebandeli ya liteya :**

Bokanisa tata ya Salomo, mokonzi Davidi ?

Davidi alingaka asala makambo moko ya malamumu kokumisa Nzambe, kasi mosakoli Natani ayebisaka ye ete : « Ezali yo te, kasi ezali mwana na yo moto akosala yango ». Nani akanisi nini Davidi alingaki kosala ? (Ee, alingaki atonga ndako ya monene pona losambo. Ndako oyo ekoki kokokana na monene ya Nzambe)

Nzambe Apesaka nzela te epayi ya Davidi atonga yango, kasi Davidi abongisaka biloko mosusu liboso po mwana na ye atonga yango. Sasaipi, mwana na ye Salomo alingi kolanda mokano wana. Alingi kotonga ndako ya losambo ya kitoko pona kopesa Nzambe lokumu.

Liteya ya Biblia (bokundoli) na biteni 4 :

6.1. Davidi abandaka kotonga ndako ya losambo na lialisi ya mokonzi ya Tire, kaka na esika oyo Nzambe Alakisaka Davidi.

2 Basango 1 :18 ; 2 :15 ; 3 :1

Tangela bana :

1 :18 Salomo azwaka mokano ya kotonga ndako pona Mokonzi Nzambe...

2 :1 Azwaki bato(ebele) ... pona komema boliko ... pona kobuka mabanga ...

2-4 Salomo atindaka maloba na ... mokonzi ya mboka Tire, Irami, ete : « ... salisa ngai ... Nalingi na tongela Mokonzi Nzambe ndako ya losambo ... eko zala ya monene, po Nzambe na biso azali monene koleka banzambe nionso.

6 Sika awa, tindela ngai moto moko ya mayele oyo akoki kosala mosala ya ... mabende ... kobongisa bilamba pe kotia yango langi (couleur)...pe kosala bilili. Akosala mosala yango elongo na bato ngai ya mayele.

7 Tindela ngai pe banzete... Nayebi malamumu ete bato na yo bayekoli malamumu-malamumu kokata banzete...bato na ngai bakoya kosalisa bango.

9 Bato na yo wana...na kokabela bango...ble ...orze...vinu na mafuta ya olive.»

10-14 Mokonzi ya Irami akomelaka Salomo... : « ...Na pesi Nkolo Nzambe matondi...Nazo tindela yo mpaka moko ya mayele.... Ayebi mosala ya mabende...ya

mabanga na ya mabaya...ya kobongisa bilamba...ya kosala bilili ... Ebongo yo....tindela biso (biloko oyo olaki biso) »

3 :1-2 Mokonzi Davidi, tata ya Salomo, abongisaka nainu esika bakoki kotonga ndako Nzambe te. Ebongaki batonga yango na Yelusalemi, likolo ya ngomba... esika Nkolo Nzambe Amonanaka na Davidi....Ebongo... Salomo abandi kotonga ndako Nzambe.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

6.2 Na kati ndako Nzambe ezalaka na esika moko ya emoniselo ya lokumu ya Nzambe-esika epekisami na bato banso 1 Basango 3 :8-14

Tangela bana :

3 :8-9 Batongaka pe esika ya koleka lokumu...basalelaki...na kati na yango epakolami na wolo-wolo, ...pona kopakola basete...

3 :10 Basalaki pe bilili mibale ya basherube ya mabende, bapokolaki yango wolo, batiaki yango na esika eleki lokumu.

11-13 ...Sherube moko na moko azalaka na mapapu mibale ya koyanda...lipapu ya liboso... esimba mur moko, lipapu mosusu...esimba lipapu ya sherube ya mibale...

14 Rido pona esika eleki lokumu, basalaka yango na lino ya kitoko oyo bakomisaka pembe, bule na motane penza...

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

6.3 Bato ya mosala na ye basalaka biloko nionso na kati ya kitoko koleka, na ndenge Nzambe alakisaka Mose asala na kala ndako ya losambo ya liboso 2 Basango 3 :5-7 ; 15 -4 :22

Tangela bana :

5 Na ba mur ya ndako Nzambe batiaka mabaya ya sedre, ebongo bapokolaka yango wolo.

6 Batiaka mabanga ya talo na kati ya ndako Nzambe pona kokomisa yango kitoko...

7 Wolo yango bapokolaka yango na ba mur, na makonzi pe bikuke...

Sommaire 3 :15-4 :22

Basalaka biloko nionso oyo Nzambe ayebisaka Moize asala po na kopesa Ye mabonza ya makila na kosambela Ye. Basalaka biloko ya bronze ya kitoko. Bikuke ba pakolaka yango wolo.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana basala ba geste lokola bazo tia-tia mabanga ya kitoko na ba mur ya ndako ya Nzambe.

Bana bayemba/babina.

E,e,e, ! Esengo eya !

Ndako ya Nzambe kitoko, e,e,e

Esengo eya !

6.4. Basilisaka misala nionso, ebongo bakotisaka biloko ya tata na ye Davidi apesaka na kati na yango 2 Basango 5 :1

Tangela bana :

5 :1 Tango Salomo asilisaka kotonga ndako ya Nzambe nionso, azwaka biloko nionso oyo tata na ye Davidi apesaka na Nzambe Mokonzi (arza, wolo na biloko mosusu ya ndenge na ndenge), atiaka yango na ndako oyo bazalaka kobomba bomengo ya ndako ya Nzambe.

Tuna bana :

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya

Salomo asalaka mosala oyo nionso po ezali malamumu kosambela Nzambe na lisanga na bandimi mosusu.

Verse ya kokanisa :

Banzembo 34 :4 « Tosangana biso nionso, topesa Nzambe Mokonzi lokumu. Tokumisa kombo na Ye.

Mosala (devoir)

Bino ba klisto, mosala (devoir) nazali kopesa bino ezali moko ya esengo. Na poso oyo, nazali kosenga bino ezali koluka ngonga oyo okoki kosambela Nzambe na lisanga na ba klisto mosusu. Esengo mingi kosambela na lisanga !

Kobenga bana baya na Yesu :

Lisanga monene ya bandimi ekozala na likolo. Soki ozali na kondima ete okokende kuna ? Biblia elobi ete Nzambe ayebi bato na Ye. Soki okufaki lelo, Nzambe alingaki aloba ete : « Yamba ye na ndako na Ngai. Oyo azali mwana na ngai. Na yebe ye ».

Soki oyebi te, okoki koyeba lelo. Kaka bengala kombo na Ye na bosolo nionso. Ndimba masumu na yo. Bongola motema. Senga lisalisi na Ye pona kotika masumu wana. Ndimba ete Yesu azali Mwana Nzambe oyo akufaka na esika na yo pe Asekwi na liwa. Lapa ete okolanda Ye. Poso nionso, moto oyo alingi tosalisa ye na makambo wana, atikala na sima ya kelasi, tosambela na ye elongo.

LITEYA 7

Salomo akotisaka sanduku ya Nzambe na ndako ya Nzambe pe asambaka ete ekoma ndako ya losambo po na bato ya bikolo nionso

2 Basango 5 :2-7 :22 (Tokoki kotanga yango pe na 1 Bakonzi 8, kasi 2 Basango ezali na ndambu ya détails (ndimbola) koleka)

I. Kosalisi molakisi (moniteur) abongama

Tina :

Tosambela Nzambe na makasi nionso po toyeba ete Azali kondima losambo ya bato ya bikolo bionso ekoluka Ye.

Verse ya kokamisa :

Marko 11 :17a Ye (Yesu) Abandaka koteya bango ete : « Soki bakomaka na Mokanda ya Nzambe te ete : Ndako na Ngai ekozala ndako ya losambo pona bikolo nionso ya bato ? »

Banzembo :

NZAMBE AKOYOKA YO

YESU ALINGI BANA NIONSO

II. Revision

Tomoni ete Salomo atongaka nini ? (Ndako ya losambo ya monene pe ya kitoko)

III. Kolakisa liteya oyo na bana

Kobanda liteya :

Mbala mingi, soki bato batongi ndako ya Nzambe ya sika pona na mboka, na sima, basalaka feti pona kotia yango na maboko ya Nzambe. Ndako ya losambo ya Salomo atongaka, ezalaka ya mboka moko te. Ezalaka pona mboka Israele mobimba, pe pona bato banso oyo bakoluka esika ya kosambela Nzambe. Ezalaka likambo monene. Ebongo, esengaka feti moko ya monene.

Liteya ya Biblia (Développement/Bokundoli) na biteni 4 :

7.1 Na esengo nionso, Salomo azongisaka sanduku ya Nzambe na esika na yango na kati ya Ndako ya Nzambe. 2 Basango 5 :2-14

Tangela bana na mokuse oyo :

Kanisa été Nzambe apesaka bato na Ye eloko moko oyo babengaka sanduku ya boyokani to sanduku ya Nzambe. Oyo ezalaka esika Nzambe alakisaka lokumu na Ye. Liboso ezalaka na kati ya Ndako Ya Nzambe ya liboso, esika bato ya Israele basambelaka Nzambe tango bazalaka kotambola na esobe. Sikoyo, Mokonzi Salomo atongi Ndako ya Nzambe ya kitoko. Yango wana, akotisaka sanduku ya Nzambe na kati na yango.

Salomo abengaka bakolo banso ya Israele, baya komema sanduku ya Nzambe, kokotisa yango na kati ya Ndako ya Nzambe oyo atongaka.

Banganga-Nzambe bamemaka yango na ndenge Nzambe alakisaka bango, pe bato mosusu bakendaka liboso na yango. Bazalaka kobeta bakilelo, miziki pe koyemba ete : « Bokumisa Nzambe mokonzi, po Azali malamamu. Bolingo na Ye pe emonanaka te. »

Ba tiaka yango na Ndako ya Nzambe na esika oyo basalaka pona yango. Ebongo Nzambe Akitaka na mapata ya makasi, etondisaka Ndako ya Nzambe ya monene. Elakisaka ete Nzambe Azalaka kuna ya solo.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

7.2. Salomo asambelaka Nzambe été Ayoka mabondeli ya bato oyo bakosala na ndako wana. 2 Basango 6 :12 7 :3

Tangela bana biteni oyo :

12 Ebongo na miso ya bato nionso... Salomo atelemaka liboso ya mesa ya mbeka, asembolaka maboko likolo pona kosambela.

13 Salomo azalaka atongi eloko moko ya komatela, ya monene pe molayi...

14 Asambelaka Nzambe ete : « Nzambe Mokonzi...Nzambe mosusu azali te na likolo pe na nse lokola Yo...

20-21 Tala ndako na YO oyo... yoka losambo na ngai na ya bato na Yo oyo bazali kosambela Yo na ndako oyo... yokela biso mawa.

23-25 Kweyisa moto oy esengeli akweya... longisa moto oyo esengeli alonga... Soki banguna bakweyisi bato na yo... po basalaki masumu epayi na Yo, ebongo soki bayei kozonga epayi na Yo... basambela na ndako oyo liboso na YO... yoka losambo na bango, yokela bango mawa...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

7.3. Salomo alobaka été ndako wana ekozala ndako ya losambo pona bato ya bikolo nionso oyo ezali koluka Nzambe 2 Basango 6 :32-33

Tangela bana :

32 Soki mopaya kuna na mboka mosika... ayoki sango ya lokumu na Yo ... aya kosambela yo na ndako oyo.

33 Pona Yo Nzambe Mokonzi kuna na lola ozali, yoka losambo na ye. Sala makambo oyo azali kosenga Yo, bongo bato nionso ya se mabele bakoyeba Yo. Bakobanda kokima na bobangi...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

7.4. Basalaka mabonza ya makila mingi, pe Nzambe Andimaka mabonza na bango. Basalaka bongo mikolo nionso 7 kotia mesa na maboko ya Nzambe, mikolo 7 lisusu ya feti. 2 Basango 7 :1-10

Tangela bana :

1 Tango Mokonzi Salomo asilisaka kosambela Nzambe, moto ewutaka likolo, ayaka kotumba mabonza nionso oyo bapesaka likolo ya mesa ya mbeka. Ebongo lokumu ya Nzambe Mokonzi etondaka na Ndako ya Nzambe.

2 Banganga Nzambe bamonaka ndenge ya kokota na Ndako ya Nzambe te po ezalaka ya kotonda na lokumu ya Nzambe penza.

3...bato ya Israele bafukamaka elongi na se, basambelaka Nzambe Mokonzi. Bapesaka Ye matondi pona bolamu na Ye pe na bolingo na Ye oyo esilaka te.

4-5 Tango oyo, Mokonzi Salomo na bato nionso ya Israele bapesaka mabonza na Nzambe Mokonzi. Babomaka ba ngombe (ebele)...na ba meme (ebele koleka).

6 Banganga Nzambe... (na) bato ya libota ya Levi bazalaka koyemba ba nzembo pe kobeta ba kilelo na kobeta biloko ya miziki. Bato bans ope bazalaka ya kotelema.

8.... basalaka...mikolo sambo (pona kopesa mesa ya mbeka na maboko ya Nzambe). Bato bazalaka mingi penza...ebongo basalaka lisusu mikolo sambo ya feti...

9 Na sima... Salomo azongisaka bato...na mboka na bango. Bazongaka na esengo mingi...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya :

Na mokolo ya kopesa ndako ya losambo na maboko ya Nzambe, Salomo akanisaka kaka bato na ye ya Israele te, kasi akanisaka bato ya bikolo nionso. Asengaka Nzambe ayamba bango nions oba koya kosambela Ye. Alingaka ete bang ope bayeba Nzambe, bang ope basambela Ye.

Verse ya kokanisa :

Marko 11 :17a Azalaka (Yesu) koteya bango ete : «Soki ba komaka na Mokanda ya Nzambe te ete 'Ndako na Ngai ekozala ndako ya losambo pona bikolo nionso ?'

Mosala (Devoir)

Bino ba klisto, basambelaka pona mikolo nionso lolenge Salomo asalaka ? Mosala napesi bino yango oyo : Na poso oyo, sambela pona bikolo mosusu pe ba mboka mosusu po bango pe bayeba Nzamabe.

Kobenga bana baya na Yesu :

Salomo alingaki bato banso bayeba Nzambe. Nzambe atindaka Mwana na Ye Yesu Klisto, Akotaka na mokili na biso, Avandaka malamumu-malamumu na kati na biso. Yesu akufaka pona kozwa etumbu ya masumu na biso. Kasi Atikala na liwa te, Azali na bomoyi lelo oyo, Azala kokamba na loboko ya mobali ya Tata Nzambe. Asengi ete « moto nionso abongola motema na ye, kotia elikia kaka na Ye moko, akobika, Yesu akolimbisa ye. Yesu akopesa ye motema ya sika. Akozwa bomoyi ya sika lelo oyo. Akolanda Yesu na bomoyi na ye, akozwa bomoyi ya seko na seko.

LITEYA 8

Salomo atiaka bokonzi ya Nzambe liboso ya bokonzi na ye moko

1 Bakonzi 7 :1-12, 2 Basango 8

I. Kosalisa Molakisi (moniteur) abongama

Tina : Toluka liboso bokonzi ya Nzambe liboso ya makambo mosusu nionso.

Verse ya kokanisa : Matayo 6 :33 (Mateya ya Yesu Klisto) « ...bokoba kak koluka bokonzi na Ye na makambo oyo Alingaka ebongo Akobakisa bino biloko ...nionso ya motuya ».

NZEMBO :

LUKA LIBOSO

II. Revision

(Salomo atingaka ndako nini ya monene ? Ee, Ndako ya Nzambe ya kitoko, ya monene, ya makasi, ya talo)

Atongaka yango pona kopesa lokumu na nani ? (Ee, na Nzambe. Na ye moko te, ata ko azalaka mokonzi, kasi na Nzambe)

III. Kotangisa liteya oyo na bana

Kobanda liteya

Liboso, Salomo asalaka makasi ya kotonga Ndako ya Nzambe ya kitoko. Makambo ya Nzambe liboso, liboso ya makambo na moko. Kasi ye pe atongaka ba ndako mosusu ya kitoko mingi pe.

Liteya ya Biblia (Bokundoli/développement) na biteni 4 :

8.1. Salomo atongaka ndako ya bokonzi na ye moko pe ya mwasi na ye. 1 Bakonzi 7 :1-12

Tangela bana biteni oyo :

1 Salomo atongaka pe bandako ya bokonzi na ye...

2-3 Na kati ya ndako wana, batongaka ndako oyo bapesaka kombo « zamba ya Libani ». Ezalaka (monene koleka)...

6-7 Batongaka pe « Ndako ya makonzi »...pe lisusu « ndako ya kiti ya bokonzi » oyo bazalaka kobenga pe « ndako ya kosambisa makambo » po esika yango wana Salomo akobanda kosambisa makambo ya bato...

8 Ndako ya ye moko Salomo ya kolala, batongaka yango... Batongaka pe ndako mosusu ya lolenge wana pona mwana mwasi ya mokonzi monene ya Ezipito oyo Salomo abalaka.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

8.2. Salomo atongaka bamboka mosusu 2 Basango 8 :13-6

Tangela bana biteni oyo :

2-3 Atongaka lisusu bamboka oyo Irami...apesaka ye... Na sima akendaka lisusu kobundisa mokili ya Amati na ya Saba, abotolaka yango.

4-5 Atongaka lisusu mboka Palmire na mabele ya zelo na zelo na bamboka nionso ya Amati pona kobomba biloko ya koliya. Salomo atongaka lisusu (bamboka mosusu ebele).

6 Atongaka lisusu eloko nionso oyo amonaka malamumu na kotonga na kati ya Yeruzelem...na mikili nionso ya bokonzi na ye.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

8.3. Salomo apesaka mabonza (makabo) na ndenge Nzambe Ayebisaka bango. 2 Basango 8 :12-16

Tangela bana :

12 Salomo apesaka mabonza (makabo)...na Nzambe Mokonzi na likolo ya mesa ya mbeka oyo atongaka liboso ya Ndako ya Nzambe.

13 ndenge mobeko ya Moize ezalaka pona ba feti....

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

8.4. Salomo atindaka bato balukela ye wolo na mikili mosusu. 2 Basango 8 :17-18

Tangela bana :

17 tango oyo Salomo akeyi na ...bamboka mibale na mopanzi ya ebale monene ya Motane...mokonzi Irami atindelaka ye ba masuwa...

18 ...bato ya Salomo bakendaka na mboka Ofire, bazwaka wolo...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya :

Mokonzi Salomo asalaka makambo ebele ya malamumu, na bokonzi na ye ekomaka makasi. Kasi oyo nionso, Nzambe afongolaka nzela po esalama po atiaka makambo ya Nzambe liboso. Atongaka Ndako ya Nzambe liboso. Na sima Nzambe abakisaka ye biloko mosusu ebele.

Verse ya kokanisa :

Matayo 6 :33 (Mateya ya Yesu Klisto) « ...bolanda kaka koluka Bokonzi na Ye na makambo oyo Ye alingaka, ebongo Akobakisa bino biloko... nionso (ya motuya) ».

NZEMBO :

LUKA NAINO (LIBOSO)

Mosala (Devoir)

Mosala (Devoir) nazo pesa yo yango oyo : Na poso oyo, luka kotia makambo ya Nzambe liboso, liboso ya makambo nionso mosusu.

Kobenga bana baya na Yesu :

Soki naino abongoli motema te pona koyamba Yesu Klisto, oyo ezali makambo ya liboso Nzambe azali kolinga epayi na yo. Bisu banso tobuki mibeko ya Nzambe. Tosali makambo mingi oyo Azali kondima te.

Soki olingi Andima yo mokolo moko lokola moto na Ye oyo akoki kokota lola, esengeli obongola motema. Lapa ete okotika nzela ya masumu, okolanda Yesu Klisto. Tiela Ye motema, ete Afuti niongo ya masumu na yo. Ndimba ete Asekwi na liwa.

Benga Ye na motema, atambwisa bomoyi na yo. Akobikisa yo lelo oyo soki obengi kombo na Ye.

LITEYA 9

Mokonzi ya mwasi ya mboka Saba amonaka lokumu na mayele ya Salomo 1 Bakonzi 10 :1-13, 2 Basango 9 :1-12 (oyo nionso mibale ezali kokende nzela moko)

I. Kosalisa Molakisi (Moniteur) abongama

Tina : Totia motema na Nzambe. Akolongisa biso lokola makano na Ye ezali.

Verse ya kokanisa : 1 Pierre 5 :6 Yango wana, bo mikitisa na se ya loboko ya ngolu ya Nzambe, na ndenge ete Akotelemisa bino na mokolo oyo Ye atiaka.

NZEMBO : KOMIKITISA NA MISO YA NZAMBE**II. Revision**

Mokonzi Salomo atongi Ndako ya Nzambe moko kitoko. Na sima atongi ndako ya monene ya bokonzi na bandako mingi ya kitoko. Ata bamboka, atongi yango.

Nionso ya kitoko, ya lokumu.

III. Kolakisa liteya oyo na bana

Kobanda liteya :

Ezalaka na moto moko na kombo ya Kupusa. Kupusa alingaka komipusa na liboso. Bato mosusu bamonaka ye lolendo. Balingaka ye te. Tango nionso, Kupusa azalaka koloba ete : « Na kozala moto ya liboso. Naleki bato nionso na bolamu. Nani mosusu akoki kosala yango koleka ngai ? » Soki okolinga Kupusa azala moninga na yo. Na kanisi, te.

Salomo azalaka moto monene. Nzambe apesaka ye lokumu mingi. Kasi akendaka koluka komilongisa. Ye kaka moto akambaka bato na ye ya Israele na ngolu oyo Nzambe apesaka ye.

Liteya ya Biblia (Bokundoli/Développement) na biteni 4 :

9.1. Mokonzi ya mwasi ya mboka Saba ayokaka lokumu ya Salomo. Ayaka na Yeruzalemi na bomengo mingi pona koyeba soki ezalaka ya solo. 1 Bakonzi 10 :1

Tangela bana :

1 Mokonzi ya mwasi ya mboka Saba ayokaka sango ya lokumu ya Salomo. Ayaka na Yeluzalemi pona komeka Salomo pe kotuna ye makambo ya pasi koleka penza.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

9.2. Salomo apesaka biyano malamuna na mituna na ye nionso, yango wana akamwaka mayele na ye na bomengo na ye. 1 Bakonzi 10 :2-5

Tangela bana :

2 Ayaka na bato ebele ya mosala na ba kamelo oyo bazalaka komema malasi ya kitoko, mabanga ya talo, na wolo moke. Na tango bakutanaka, atunaka Salomo makambo nionso azalaka nango na motema.

3 Salomo apesaka eyano na oyo nionso...

4-5 Mokonzi ya mwasi akamwaki mayele ya Salomo mingi, akamwaka mingi pe komona ndako ya bokonzi oyo atongaka, (na bomengo mosusu)... Biloko oyo nionso ekomisaka ye kiwelewele.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

9.3. Apesaka Nzambe lokumu pona nionso oyo amonaka na oyo ayokaka. 1 Bakonzi 10 :6-9

Tangela bana :

6 Alobaka na Salomo ete : « Makambo oyo na yokaka na mabele na ngai...ezali ya solo ».

7 Kasi na lingaka te kondima tii kuna naye komona ngai moko na miso. Kasi oyo na yokaka ezali moke. Mayele na yo na bomengo na yo eleki nionso oyo na yokaka !...

9 Lokumu na Nzambe Mokonzi, Nzambe na yo ! Aponaka yo ozali mokonzi ya Israele....osambisa bato nionso ndenge moko.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

9.4. Ba pesaka mabonza bango na bango, ebongo mokonzi ya mwasi azongaka na mboka na ye. 1 Bakonzi 10 :10-13

Tangela bana :

10 Ebongo mokonzi ya mwasi ya Saba apesaka Salomo... Wolo, ndambu mingi ya malasi ya kitoko, na ya mabanga ya talo...

13 Mokonzi Salomo pe apesaka mokonzi ya mwasi ya Saba biloko nionso oyo ye alingaka. Apesaka ye pe bakado oyo ba pesaka na mokonzi lokola Salomo. Na sima, mokonzi ya mwasi azongaka na mboka na ye na bato na ye.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya :

Salomo azwaka lokumu te po akendaka koluka yango. Alukaka kaka kokamba bato na ye malam. Ebongo Nzambe Ye moko atombolaka ye. Bato ya mikili mingi bamonaka lokumu na ye.

Verse ua kokanisa :

1 Pierre 5 :6 Yango wana, bomikitisa na se ya loboko makasi ya Nzambe, na ndenge ete **Atelemisaka bino** na mokolo oyo Ye atiaka.

NZEMBO : KOMIKITISA NA MISO YA NZAMBE

Mosala (Devoir) :

Soki ozali moklisto, koluka te omipusa yo moko, komimatisa, koyebisa bato bolamu na yo, mayele na yo. Na poso oyo, luka osala mosala na yo na ndenge ya kondima. Tia motema na Nzambe ete Akopesa yo lokumu oyo Azolinga pona yo.

Kobenga bana baya na Yesu :

Soki ozali nainu moklisto te, yeba ete Nzambe aboyi yo te. Yo moto oboyi Ye. Azali kozela yo obongola motema, kotia kondima na yo epayi na Ye.

Yesu asili kofuta niongo ya mabe nionso oyo osali. Tata Nzambe azalaki na esengo na yango. Asekwisi Yesu na liwa. Bazali kozela yo. Okolapa ndenge nini pona Yesu Klisto ?

Okoki kobenga Ye yo moko tango nionso, esika nionso ozali. Soki ozali koluka lisalisi, tikala na sima ya Ecodim lelo oyo. Tokozala na esengo ya kosalisa yo.

LITEYA 10

Basi ya Salomo babendaka motema na ye pona kopenwisa ye akoma na ba nzambe ebele 1 Bakonzi 11 :1-13

I. Kosalisa molakisi (moniteur) abongama :

Tina : Toluka mondimi ya solo na makambo ya bolingo na libala.

Verse ya kokanisa :

2 Korinto 6 :14 Bokende kosangana te na ba paganu, po makambo ya motindo wana ekoki kosalama te. Ndenge nini makambo ya malamumu ekoki kosangana na makambo ya mabe ? Ndenge nini moyi ekoki kosangana na butu ?

NZEMBO :

SINGA YA BASINGA MISATO**II. Revision**

Na poso oyo eleki, topesaki bandimi mosala (devoir) koleka motema ya Nzambe ete Akolongisa yo na lolenge na tango Ye alingi. Nani amekaki kosala yango ? Matondo na bino banso oyo bozosala makasi pona kosala mosala (devoir) oyo tozali kopesa bino. Bino bato bokokoma makasi koleka na ki moklisto na bino.

Tozali kolanda bomoyi ya mokonzi Salomo. Nini bokoki koyebisa nagi pona ye ?

(Molakisi/Moniteur ayoka nini bana bakoki kokanisa)

III. Kolakisa bana liteya

Kobanda liteya :

Tomoni ete Nzambe apesaka Salomo mayele mingi. Kasi mayele esalisaka soki mutu alandi yango. Salomo azalaka mokonzi monene, kasi ayaka kokweya moko ya makasi na makambo moko ya basi.

Liteya ya Biblia (Bokundoli/Développement) na biteni 4 :

10.1. Salomo ayebaka mobeko ya Nzambe ete babalaka baganu te, kasi alandaka mobeko yango te. 1 Bakonzi 11 :1-2

Tangela bana :

1 Mokonzi Salomo abandaka kolinga basi mingi ya ba mboka ya bapaya. Na sima ya mwana ya mokonzi monene ya Ezipito, abalaka pe basi ya ba mboka Moabi,... Edomi, ... Mboka Sioni,... Amoni na ... Heti.

2 Abalaka bango ata Nzambe Mokonzi alobelaka bato ya Israele ete bakoki kobalana na bato wana te, mbala mosusu bakobenda bato ya Israele kosambela banzambe na bango. Kasi Salomo abandaka kolinga kaka basi wana na motema moko.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

10.2. Salomo ayebaka ete na ebandeli, Nzambe abalisaka mobali na mwasi moko. Kasi abalaka basi ebele-ebele. 1 Bakonzi 11 :3a

Tangela bana :

3a Azalaka (Salomo) na basi ya libala nkama sambo (700)... Azalaka pe na basi ya makamngu 300.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

10.3. Na mokanda ya Batoli ya Bakolo, Salomo alakisaka mbeba ya kolanda basi ya ndumba. Kasi apesaka nzela ete basi na ye babenda ye na kosala mabe, ata kosambela banzambe mosusu. Batoli ya Bakolo 2 :16-18a, 1 Bakonzi 11 :3b-8

Tangela bana :

Ndenge Salomo akomaka na Batoli ya Bakolo, mokanda ya mayele na ye. Batoli ya Bakolo 2 :16. Okomona ndenge ya kokima mwasi nionso ya mabe oyo azali kolinga kokweyisa yo na monoko na ye ya sukali.

17 Asalelaka mobali na ye mobulu, alandaka te makambo oyo alobaka na miso ya Nzambe tango ba balanaka.

18 Soki na ndako na ye, ozali na nzela ya liwa...

3b Basi oyo nionso (ya Salomo) basala na ndenge été abunga Nzambe.

4 Tango akomaka mobange, babendaka ye kosambela banzambe mosusu. Atosaka lisusu Nzambe Mokonzi te... lokola tata na ye Davidi asalaka.

5 Asambelaka (bikeko mingi)

6 Asalaka mabe na miso ya Nzambe Mokonzi, po azalaka kotosa Ye te lokola tata na ye Davidi.

7-8 ...atongaka (bandako ebele) pona kosambela (bikeko ya ndenge na ndenge)

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

10.4. Yango wana, Nzambe azalaka na kanda, Akatelaka Salomo etumbu. 1 Bakonzi 11 :9-12

Tangela bana :

9-10 Ata Nzambe Mokonzi, Nzambe ya Israele, ayaka komilakisa epayi ya Salomo mbala mibale na ndoto, asambela banzambe ya bapaya te, Salomo atosaka ye te. Aboyaka Ye. Yango wana Nzambe Mokonzi ayokaka kanda mingi.

11 Alobelaka ye ete : «Po obebisi boyokani ya ngai na yo na ndenge toyokanaka, olandi mibeko oyo Na pesaka yo, Nazali kolongola bokonzi na maboko na yo...

12 Kasi pona tata na yo Davidi, Nakosala yango te tango ozali na bomoyi, kasi na tango mwana na yo akozala mokonzi.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya

Bana, Salomo azalaka moto ya mayele koleka bato banso, kolongola kaka Yesu, Mwana ya Nzambe.

Ayebaka mobeko ya Nzambe malam. Mwasi moko. Mwasi oyo andimela Nzambe, oyo azo landa nzela ya Nzambe. Mopaganu te.

Kasi alandaka mayele nionso azalaki na yango te. Alandaka makomi na ye moko te ya Batoli ya Bakolo. Amipesaki nzela na kolinga basi ya ba paganu. Ebongo ekangaka ye, eningisaka ya makasi, ebendaka ye na kosala mabe. Bandaka na makasi na lokumu nionso. Asilisaka bomoyi na ye na mawa pona makambo wana. O, bana, bo keba na makambo wana. Sambela Nzambe po soki tango ekoki, apesa yo mwasi to mobali ya malam, oyo akolinga Ye.

Verse ya kokanisa :

2 korinto 6 :14 Bokende kosangana na bapaganu te, po makambo ya lolenge wana ekoki kosalama te. Ndenge nini makambo ya malam ekoki kosangana na oyo ya mabe ? Ndenge nini moyi ekoki kosangana na butu ?

NZEMBO :

Singa ya basinga misato (3 fois)

Ezali makasi mingi

(Singa moko na libala ezali Nzambe, ya mibale ezali mobali, ya misato ezali mwasi)

To bala kaka moklisto (3 fois)

Libala ya esengo

Mosala (Devoir)

Bana ya baklisto, mosala (Devoir) nazali kopesa bino ezali kobanda kosambela Nzambe pona moto oyo okobala.

Kobenga bana baya na Yesu :

Kasi, soki nainu oyambi Yesu te, yo moko ozali mopaganu. Esengeli olapa kotika nzela ya masumu, olanda Klisto. Kobongola motema. Okoki kosala yango, ata lelo oyo. Yesu azali kozela yo na libota ya Nzambe.

LITEYA 11

**Mabala na bapaganu ememelaka Salomo pasi pe mawa. 1 Bakonzi 11 :14-40,
Mokanda ya Molakisi**

I. Kosalisa molakisi (moniteur) abongama

Tina : Toluka mondimi ya solo pona makambo ya bolingo na libala.

Verse ya kokanisa : 2 Korinto 6 :14 lisusu

Bokende kosangana na bapaganu te, po makambo ya lolenge wana ekoki kosalama te. Ndenge nini makambo ya malamumu ekoki kosangana na makambo ya mabe ?
Ndenge nini moyi ekoki kosangana na butu ?

NZEMBO :

SINGA YA BASINGA MISATO**II. Revision**

Kolanda mosala (devoir) ya liteya ewuti koleka :

Na poso oyo eleki, tosengaki bino ba klisto bobanda kosambela pona moto oyo okobala soki okoli. Nani asali yango ? Esengo mingi.

Kokanisa lisusu liteya ewuti koleka :

Bana, Salomo azalaka mayele mingi, kasi nini ekweyisaka ye ? (Basi. Alanaka mibeko ya Nzambe te na oyo etali libala. Abalaka basi bapaganu, pe abalaka bango mingi.)

III. Kolakisa liteya oyo na bana

Kobanda liteya :

Tomonaki ete Nzambe azalaka na kanda na ndenge Salomo abalaka basi bapaganu, Apesaka ye etumbu. Alobaka ete akolongola bokonzi na ye. Kasi po tata na ye Davidi alandaka Nzambe malamumu, makambo wana ekosalema kaka na sima liwa ya Salomo. Ekosalema na tango mwana na ye akokoma mokonzi. Lelo oyo to landa tomonz pasi na mawa oyo eyelaka Salomo po atosala te makambo ya basi na libala.

Liteya ya Biblia (Bokundoli/Développement) an biteni 3 :

11.1. Liboso, Salomo azalaka na kimia. Kasi ngonga oyo, Nzambe akomisaka bato mosusu banguna na ye. Bantotila 11 :14, 23, 26

Tangela bana :

14 Adadi, moto ya libota ya mokonzi ya mboka Edomi, Nzambe Mokonzi akomisaka ye monguna ya Salomo.

23 Nzambe Mokonzi apesaka Salomo monguna mosusu. Rezoni...

26 Moto mosusu oyo akomaka monguna ya Mokonzi Salomo ezali Yeroboami...moto ya...mokili ya Efrayimi.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

11.2. Tango Salomo akomi mabange, akomaka Mokanda ya Molakisi (Moteyi). Ezali kolakisa ete makambo nionso ya malamumu ya bomoyi oyo, nionso ezali ya pamba kozanga Nzambe. Moteyi (Molakisi) 1 :2-3, 12-14

(Molakisi/Moniteur, keba. Oyo ezali mokanda ya koteya, ezali na mikanda ya Moize. Oyo ezali mokanda ya poesie. Ezali na sima ya mikanda ya Banzembo na Batoli ya Bakolo na Biblia na biso.)

Tangela bana : (Salomo ye moko azali koloba, azali kosalela titre 'Moteyi/Molakisi')

Moteyi 1 :2 Moteyi alobaka ete bomoyi ezali pamba, ezali pamba, ezali pamba penza.

3 Moto azali kolekisa tango ya bomoyi na ye oyo ya mokuse na kosala makasi pe na komona pasi, ebongo akozwa nini ?

12 Ngai Moteyi (Molakisi), na kozala mokonzi...

14 Na tali biloko nionso awa na se, ebongo nazali koyebisa bino ete nionso ezali pamba. Ezali kaka mopepe.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

11.3. Suka ya Mokanda ya Moteyi, yango oyo : Tosa Nzambe pe tindama na mibeko na Ye, po Akosambisa (likambo) makambo nionso. Moteyi 12 :13-14

Tangela bana :

12 :13 Na makambo oyo nionso, ezali na eloko moko pamba ya koloba : Tosa Nzambe, tindama na mibeko na Ye, po oyo ezali ebandeli ya Nzambe asalelaka moto.

14 Eloko nionso tozali kosala, Nzambe azo sambisa biso, ata makambo ya malamumu toya mabe, ata makambo oyo tozali kosala ya kobatama.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya :

Nzambe alingaka kopambola Salomo na libala ya malamumu, kasi Salomo atosaka mibeko na Ye te. Yango wana, Nzambe apesaka Salomo etumbu. Makanisi ya Salomo ekweyaka pe esengo na ye esilaka. Amonaka bomoyi oyo nionso eloko ya pamba. Ata lokumu na bomengo na mayele na ye nionso, biloko ya pamba. Na suka, ayebaka ete makambo eleki monene ezali kotosa Nzambe pe kotindamela Ye.

Verse ya kokanisa :

2 Korinto 6 :14 lisusu

Bokende kosangana na bapaganu te, po makambo ya motindo wana ekoki kosalama te. Ndenge nini makambo ya malamumu ekoki kosangana na makambo ya mabe?
Ndenge nini moyi ekoki kosangana na butu ?

Mosala (Devoir)

Bino ba klisto, botala mawa eyeli Salomo po atosaka Nzambe te na makambo ya libala.

Mosala (Devoir) na pesi bino ezali kokoba kosambela Nzambe ete azali kotambwisa yo na makambo wana.

Kobenga bana baya na Yesu :

Salomo alobi malamumu ete bomoyi etosi Nzambe te, ezali ya pamba. Kolinga te ete na suka bomoyi na yo, omona yango pamba. Ozali na posa ya Yesu Klisto na bomoyi na yo. Akopesa ya makasi ya kotosa Nzambe na bolingo ya kotosa. Lelo oyo, olapi kolanda Ye ? Okoki kobongola motema lelo oyo. Okoki koyamba Ye lokola Mobikisi pe Mokonzi na yo.

Matoyi ya Yesu ezali kofongwama tango nionso na ba oyo ba kobenga kombo na lokola Mobikisi pe Mokonzi na yo.

Matoyi ya Yesu ezali kofongwama tango nionso na ba oyo ba kobenga kombo na Ye na bosolo. Soki ozali koluka lisalisi, tokoki kosambela na yo na suka ya liteya ya lelo oyo.

LITEYA 12

Salomo akufaka. Bomoyi ya Salomo ezali kolakisa biso nini ? 1 Bakonzi 11 :41-43, 2 Basango 9 :29-31, Mikanda ya Batoli ya Bakolo, Kitoko na Moteyi

I. Kosalisa Molakisi/Moniteur abongama

Kobongisa liboso : Komema mafuta moko ya kitoko na eloko ya mabe lokolo mbisi/niama ya kopola to banzidi ekufa to nieyi. Okosalela yango na 12.4 'Sala ba geste'.

Tina : Tolanda kaka Nzambe. Bato mosusu babenda biso te kotika nzela ya Nzambe. Tokoti na nzela na Ye, tosuka pe na nzela na Ye.

Verse ya kokanisa : Yoane 8 :31 Yesu ....ete : « Soki bozali kolanda mateya na Ngai, ya solo bozali bayekoli na Ngai »

Banzembo :

II. Revision

Kokanisa lisusu mateya ya Salomo :

Salomo abandaka bomoyi na ye na ndenge ya malamumu. Nini asalaka malamumu ? (Asengaka Nzambe apes aye mayele ya kokamba Israele. Atongaka Ndako ya Nzambe. Akanisaka makambo ya Nzambe liboso ya makambo na ye moko.)

Makambo nini asalaka oyo epesaka Nzambe esengo te ? (Abalaka basi bapaganu, pe abalaka bango mingi. Tango akomi mabange, bamemaka ye kosambela bikeko na bango.)

Nzambe azalaka na kanda pona makambo wana, yango wana, Apesaka Salomo etumbu nini ? (Kolongola bokonzi na ye mikolo ya mwana na ye akokoma mokonzi.)

III. Kolakisi liteya oyo na bana

Kobanda liteya :

Salomo abandaka malamumu, kasi asukisa bomoyi na ye na soni. Na kimobange na ye, akendaka kosambela ba nzambe mosusu. O, mawa mingi, soni mingi, lelo oyo tokanisa bomoyi na ye nionso, ezali kolakisa biso nini ?

Liteya ya Biblia (Bokundoli/Développement) na biteni 4 :

12.1. Salomo akambaka mibu 40, bongo ayaki kowa pe ba kundaka ye. Mwana na ye Roboami ayingelaki na ebonga na ye. 1 Bakonzi 11 :42-43

Tangela bana :

42 Azalaki kokamba bato banso ya Israele kuna na Yelusalemi mibu tuku mineyi (40).

43 Ayaki kokufa. Bakundaki ye na mboka ya Davidi, ebongo mwana na ye Roboami ayaki kozwa bokonzi na ye.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

12.2. Na mikolo na ye ya liboso ya bokonzi, Nzambe apesaka Salomo mayele. Akomaka mokanda ya Batoli ya Bakolo oyo etonda na mayele na ye, pe mokanda oyo tozali kobenga 'Kitoko' ezali kolakisa bolingo ya kitoko kati mobali na mwasi. Kitoko 4 :1a

Tangela bana :

4 :1a Ozali kitoko, sheri na ngai.

Ozali kitoko makasi !

Miso na yo kitoko lokola diama...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

12.3. Kasi Salomo alandaki te mayele ya Nzambe pona makambo ya basi. Na suka ya bomoyi na ye, bamemaka ye na ba nzela mabe. Akomaka mokanda 'Moteyi' pona kotalisa mawa na ye. Moteyi 7 :26

Tangela bana :

26 Na monaka ete basi mosusu baleki liwa na mabe. Kolinga oyo bazali kolinga yo, ezali motambo to moniama, ebongo maboko oyo bazali kotia na kingo ezali miyololo. Moto oyo azali kopesa Nzambe esengo, akokima, kasi moto ya masumu, mwasi ya lolenge wana akokanga ye.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

12.4. Salomo abandaka malamumu na Nzambe. Asilisaka na soni, na kati ya etumbu ya Nzambe. Bomoyi na ye mawa po alandaka Nzambe te na makambo moko-basi. Moteyi 10 :1

Tangela bana :

1 Banzinzi ekufa bakoki kobimisa solo ya mabe na kati ya molangi ya malasi.

Bozoba moke ekoki kobebisa mayele ya monene.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Kosilisa liteya :

Salomo abandaka malamumu. Asalaka makambo mingi ya malamumu na bomoyi na ye. Na makambo mingi apesaka Nzambe lokumu. Kasi na likambo moko, atosaka Nzambe te. Ekomaka lokola mutumbu ya kokanga ye. Na suka ya molimo na ye, Salomo akendaka kosambela bikeko ya basi na ye. Makambo wana, Nzambe alingaka yango te. Salomo asilisaka na soni.

Verse ya kokanisa :

Yoane 8 :31 Yesu...ete : «Soki bozali kolanda mateya na Ngai, ya solo bozali bayekoli na Ngai »

Mosala (Devoir)

Bana ba klisto, soki ozali kosala makasi pona kolanda Yesu na makambo nionso, kolanda nionso oyo Azali koloba ? Soki oyebi ete ozali kosala lisumu moko oyo ezali kopesa Ye esengo te, oyo tango malamumu ya kotika yango. Kanisa makambo wana na poso ezali koya, pe tia makasi kolanda Yesu na makambo nionso.

Kobenga bana baya na Yesu :

Biso nionso tosali makambo oyo ezali kopesa Nzambe esengo te. Biblia ezali koloba oyo ezali masumu. Ezali mabe. Masumu ememeli biso liwa. Ekangi biso nzela ya kovanda esika moko na Nzambe na likolo. Kasi Yesu akufaka na esika na biso. Soki tondimi oyo Ye asalaka pona biso, Nzambe akolimbisa biso pe kopesa biso motema ya sika.

Soki ondimi ete oyo Yesu asalaka ezalaka pona yo ? Soki nainu oyambi Ye te, sala yango lelo oyo. Yo pe okoki kokoma mwana ya Nzambe.

LITEYA 13

Roboami aboyaka toli (Conseye) ya mikolo, ebongo bokonzi ekabwanaka 1 Bakonzi 12, 2 Basango 10

I. Kosalisa Molakisi (Moniteur) abangama :

Kobongisa liboso : Luka banzete zomi na mibale. Okosalela yango na 13.4, kusala ba geste.

Tina : Toluka toli (conseye) ya bato ya mayele na bonzambe. Toyoka toli nionso ya pamba-pamba te.

Verse ya kokanisa : Batoli ya Bakolo 1 :5 Ata bato ya mayele bayokaka, lolenge wana nde bakokolisa mayele na bango. Ata bato oyo bayekola, bakobaka koyoka toli.

Nzembo : KOYOKA TOLI

II. Révision

Kokanisa lisusu mateya eleka :

- Tomoni ete mokonzi Salomo alingaka Nzambe, pe asalaka makambo ebele oyo epesaka Nzambe lokumu.
- Nani akoki koloba ndenge moko ? (Molakisi/Moniteur, azela moke po mwana apesa eyano)

(Ee, atongaka ndako ya Nzambe ya monene, ya makasi, pe ye kitoko.) Akanisaka yango ata liboso ya kotonga ndako na ye to bandako mosusu ya bokonzi. Asengaka Nzambe mayele. Akomaka Batoli ya Bakolo mingi ya mayele. Moko ezali verse ne biso ya lelo oyo : Batoli ya Bakolo 1 :5. Ata bato ya mayele bayoka, ndenge wana babakisa mayele na bango. Ata bato oyo bayekola, bayoka lisusu toli.

Akambaka malamumu. Bato balingaka ye. Akomaka mwama pe nionso ezalaka mabonza ya Nzambe.

- Kasi atosaka te likambo moko. Likambo nini wana ? (Molakisi/Moniteur apesa bana nzela ya koloba.) Ee, atosaka te makambo ya basi pe mabala. Yango wana, basi na ye babendaka ya kosala masumu mosusu ya makasi. Nini yango ? (Molakisi/Moniteur apesa nzela ban abaloba) Ee, babendaka ye kosambela bikeko. O, mabe makasi ! O, soni ! O, mawa !

Nzambe azalaka na kanda. Akataka etumbu nini pona Salomo ? (Molakisi/Moniteur, bana bakoki kozongisa eyano) Ee, Nzambe alobaka ete Akolongola bokonzi to akokaba yango na mikolo ya mwana na ye.

III. Kolakisa liteya oyo na bana

Kobanda liteya :

Sikoyo, Mokonzi Salomo akufi. Nani azwaki ebonga na ye ya bokonzi ?
(Molakisi/Moniteur, bana bakoki koloba)

Ee, mwana na ye Roboami akomaka mokonzi na sima na ye. Toyebi sika awa nini ekosalama, po Nzambe alobi ete ekosalama. Toyebi ete bokonzi ekokabwana. Esalamaka lolenge oyo :

Liteya ya Biblia (Bokundoli/ Développement) na biteni 4 :**13.1. Bato bakutanaka pona tia Roboami mokonzi 1 Bakonzi 12 :1****Tangela bana :**

1 Roboami akendaka na ...esika ya bato ya Israele...kokutana pona kotia ye mokonzi.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

13.2. Yeroboami akambaka bato kosenga Roboami ete akitisa mokumba ya bato. 1 Bakonzi 12 :2-5**Tangela bana :**

2 Sango ekomaka tii na Yeroboami... Tango ayokaka sango wana...ayaka...

3 Bato...ya norde, babengaka ye, ebongo bango nionso bakendaka koloba epayi ya Roboami ete :

4 « Tata na yo Salomo azalaka kopesa biso pasi mingi...misala ya makasi-makasi lokola bahumbu...soki olongoli biso na pasi oyo, okomisa bomoyi na biso malamumu, tokondima pe kosalela yo malamumu ».

5 Roboami azongisaka ete : « Bokende. Boya kozonga na sima mikolo misato »...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

13.3. Roboami aboyaka toli ya malamumu ya mikolo. Alandaka toli ya pamba-pamba ya baleki. 1 Bakonzi 12 :6-15**Tangela bana :**

6 Sikoyo, mokonzi Roboami atunaka mikolo...ete : « Eyano nini...na...pesa na bato oyo ? »

7 Balobalaka ye ete : « ...pesa bango eyano ya malamumu... ebongo bang ope bakobanda kosalela ya malamumu tango nionso. »

8 Kasi Roboami ayokaka toili wana te ya mikolo bapesaka ye. Akendaka kotuna bato na ye moko...

9-11 ... Bazongisaka ete : « Pesa bango eyano oyo ete :...nakopesa bino pasi mingi koleka lisusu... »

13 Ebongo mokonzi apesaka bango eyano na makasi. Atikaka mayele oyo mikolo balakisaka ye.

14 Azongisaka... « Soki pasi oyo tata na ngai azalaka kopesa bino elekelaka bino, ya ngai ekoleka... »

15 Ndenge wana mokonzi Roboami aboyaka koyokela bato ya Israele...

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

‘YOKA TOLI’

13.4. Yango wana, bikolo (ba tribu) mingi baboyaka bokonzi ya Roboami. Bokonzi ekabwanaka ndenge Nzambe alobaka. 1 Bakonzi 12 :16-20

Tangela bana :

16 Tango bato bamonaka ete mokonzi Roboami azolinga koyokela bango te, balobaka na mongongo makasi ete : « Ale, kolongwa Davidi na libota na ye ! Nini ya malamumu basaleli biso ? Bato ya Israele, tokende ! Totika Roboami ye moko akamba bokonzi na ye ! » Yango wana bato ya Israele batikaka Roboami, bazongaka na bango,

17 Ebongo Roboami atikaka kokamba kaka batu ya Israele oyo bazalaka kovanda na mokili ya Yuda...

20 Tango bato ya Israele bayokaka ete Yeroboami aye kozonga, babengaka ye baya kokutana na bango, ebongo batiaka ye mokonzi ya Israele ya ngambo ya norde. Kaka bato ya mabota ya Yuda pamba batikalaka na libota ya Davidi.

Tuna bana

Bana basala ba geste

Bana bayemba/babina

Nzembo ya mokolo ya lelo :

KOYOKA TOLI

Kosilisa liteya :

Bana, makambo oyo nionso ya mabe eyeli mokonzi Roboami po alandaka toli ya pamba-pamba, aboyaka toli ya malamumu. Tokeba na toli oyo tozali kolanda. Toluka toli ya bonzambe, ebongo tolanda yango.

Verse ya kokanisa :

Batoli ya Bakolo 1 :5 Ata bato ya mayele bayoka, ndenge bakobakisa mayele na bango. Ata bato oyo bayekola, bayoka lisusu toli.

Mosala (Devoir)

Bino baklisto, mosala (Devoir) nazali kopesa bino ezali kosala keba (atasio) na toli (conseye) oyo ozali kolanda na poso oyo.

Kobenga bana baya na Yesu :

Soki oyebi malamumu te soki oyambaka Yesu Klisto, nazali na toli (conseye) oyo ya bonzambe pona kopesa yo : kozela lisusu te. Okoki kolimbisa mabe nionso oyo osali. Akoki kokomisa yo moto ya sika sikoyo.

Okoki kondimi ete manso oyo Yesu asalaka ezalaki pona yo ? Soki nainu oyambi Ye te, sala yango lelo oyo. Yo pe okoki kokoma mwana ya Nzambe.

1 Bakonzi (Bomoyi ya Salomo)

MOLAKISI (Moniteur), KEBA !

MOKANDA OYO ESENGELI KOLANDA MOKANDA OYO : Bokonzi ya kokabwana-Bakonzi na Baprofete

Biso na ASBL 'Ministères pour Chaque Enfant', todefisi yo mokanda oyo. Zongisa yango na centre des Matériels na biso. Na tango wana, okoki kodefa lisusu mokanda (Matériels) ya sika. Wana osalisi mangomba mosusu pe esali na posa pe kozela kosalela mokanda yango. Matondo mingi

BANZEMBO PO BANA BAYEMBA

KOMIKITISA NA MISO YA NZAMBE

Komikitisa na miso ya Nzambe
(Komikitisa na miso ya Nzambe)
Komikitisa na miso ya Nzambe
(Komikitisa na miso ya Nzambe)
Ye, Akotombola yo (Mokolo na mokolo)
Ye, Akotombola yo !

KUMISA KOMBO YA YESU

Kumisa kombo ya Yesu
Kumisa kombo ya Yesu
Libanga na ngai, Makasi na ngai
Mobikisi na ngai, pe kondima !
Tosa kombo na Ye-e-e-su !

YOKA BIBLIA

Yoka Biblia
Tanga Biblia
Ebongo okomona
Nzela malamumingi
Nzela malamumingi
Na mayele !
Na mayele !

KOYOKA BATOLI

(Ton : He's got the Whole World in His Hands)

Koyoka batoli ya malamum
Koyoka batoli ya malamum
Koyoka batoli ya malamum
Batoli ya bonzambe
Koyoka batoli ya pamba-pamba te
Koyoka batoli ya pamba-pamba te
Koyoka batoli ya pamba-pamba te
Oyo bato bazali kolakisa yo.

(Yemba verset ya liboso ti na suka na yango)

MIKANDA YA POESIE

Mikanda ya poesie, poesie, poesie

Mikanda ya poesie, banzembo ya Nzambe
 Yobo akangaka motema, Banzembo ya Davidi,
 Batoli ya Bakolo ya mayele, Bongo Molakisi ya kitoko.
 Oyo nionso mikanda mitano, mikanda ya poesie.

NAKOYA EPAYI YA NZAMBE NA LOLENDO TE

(It Ain't Gonna Rain no More)

Na koya epayi ya Nzambe na lolendo te
 Na koya epayi ya Nzambe na lolendo te
 Na komikitisa epayi ya Nzambe na lolendo te
 Na komikitisa liboso na Ye
 Na koya na lolendo te.

EYANO :

Po Azali Nzambe
 Nazali nzambe te
 Ezali Ye moto Akela ngai !

NANI AZALI MAKASI ? (Congolais traditionnel)

Nani azali mayele ?
 Nzambe azali mayele koleka bato nionso ! (repeter/bandela)

SINGA YA BASINGA MISATO

Singa ya basinga misato
 Singa ya basinga misato
 Singa ya basinga misato
 Tobala kaka moklisto
 Tobala kaka moklisto
 Tobala kaka moklisto
 Mabala ya esengo

NZAMBE AYOKAKA NA TONGO

(God Answers Prayer in the morning)

Nzambe ngai Akoyoka
 Tango nionso na kosambela
 Ata na tongo, ata na butu,
 Nzambe Akoyoka !

EYANO :

Nzambe Ayokaka na tongo
 Nzambe Ayokaka na midi
 Nzambe Ayokaka na pokwa
 Tosambela tango nionso
 Nzambe na ngai Akopesa
 Biloko nionso Akomona malamumu
 Ata ebele, ata moke,
 Na tie motema epayi na Ye !

NZAMBE AKOYOKA YO

Nzambe Akoyoka yo. Nzambe Akoyoka yo.
 Nzambe akoyoka yo, na kombo ya Yesu !
 Akosalisa, Akosalisa
 Akosalisa, na kombo ya Yesu !

O LOKUTA (Lolende) TIKA

O Lolendo ! (O Lolendo) O, lolende tika ! (O, lolende)
 O, Lolende ! (O Lolendo) O, Lolendo tika !

LUKA LIBOSO

Luka liboso bokonzi ya likolo,
 Pe kolonga elongo na ye-e-e
 Biloko nionso Akobakisela yo
 Alelu, Aleluya

TATA, NALINGI YO

Tata, nalingi yo
 Komipesa na yo
 Nalingi yo !

YESU ALINGI BANA NIONSO

Yesu alingi bana nionso
 Bana nionso ya mokili
 Moyindo nionso, motane, pembe,
 Yesu alingi bango nionso
 Yesu alingi bana nionso ya mokili

Verset ya mibale : Yesu Ayokelaka bana nionso

KOLAKISA MIKANDA YA HISTOIRE PE YA POESIE

Mateya oyo ewuti na mikanda ya histoire pe ya poesie. Mikanda oyo eye sima ya mikanda mitano ya Moize. Oyo ezali ngonga ya malamumu ya koyekola yango.

Mikanda ya Histoire ya Israele na mabele na bango :

(Mikanda oyo tokoyekola na serie oyo ezali na makomi minene pe moyindo/ba caractere gras)

Yosue	ba kotaki na mabele na bango
Bazuzi	Bazuzi bakambaki mabele yango
Ruti	
1 Samuele	
2 Samuele	
1 Bakonzi	
2 Bakonzi	Bakonzi bakambaki mabele na bango

1 Basango

2 Basango

Esdrasi

Nehemia

estere

Banguna babebisaki mabele na bango

Bazongaki na mabele na bango

Mikanda ya Poesie ezali oyo :

Yobi   Tango ya Abrahami

Banzembo   Davidi

Batoli ya Bakolo

Molakisi   Salomo

Koleka kitoko

Poesie : Ekolo na ekolo bazali na poesie na yango ya ndenge na ndenge. Poesie ya Biblia ezali ya ekolo hebreu (ya Bayuda). Ekopesa likanisi, ebongo na sima, mbala mingi okomona likanisi oyo ezokende elongo na yango. To, okomona nzela oyo ezali kolakisa contraire na yango. Yango pe ekoki koloba ndenge moko na bato oyo bazali lokola moto, to lisumu pe lokola moto.

NZEMBO YA MIKANDA YA HISTOIRE NA YA POESIE

Mikanda ya histoire, histoire, histoire,
Mikanda ya histoire – Histoire ya Bayuda
Yosue, Bazuzi, na Ruti pe Ba Samuele,
Na Bakonzi, Basango, na Esdrasi
Nehemia, na Estere, Mokonzi ya mwasi
Oyo nionso zomi na mibale, mikanda ya histoire.

Mikanda ya poesie, poesie, poesie
Mikanda ya poesie, banzembo ya Nzambe
Yobi oyo akangaka motema, Banzembo ya Davidi,
Batoli ya Bakolo ya mayele, ebongo Molakisi ya Kitoko.
Oyo nionso mikanda mitano, mikanda ya poesie.

KOTANGA NA MISAPI

Bana bakoki koyekola mikanda na lisanga (groupe) ya histoire na ya poesie. Histoire ezali mikanda 12. Bakoki kotanga yango na misapi na bango. Poesie ezali mikanda 5. Ba tanga yango na misapi ya loboko moko.

LIBOSO, SIMA, NA KATI-KATI

Soki bayekoli nionso, molakisi (moniteur) aloba kombo ya mokanda moko. Baloba mokanda ya liboso na yango pe ya sima na yango. To, molakisi (moniteur) aloba (par exemple) Ruti, baloba boye : « Ruti azali na kati-kati ya Bazuzi na 1 Samuele ».